

DWOJAKO (45) nm

Oba o oraz a jasne (w tym w a 1 r. błędne znakowanie).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI (jeden z tych samych przykładów) i XVIII – XIX w.

Liczebnik przysłówkowy wieloraki (45) :

a. *W funkcji właściwej; na dwa sposoby, według dwu rodzajów; bifariam, bipartito a. bipertito Mącz, Calep, Cn (24) : A tako dwoiako był vbiczován/ náprzod przykrymi bicźmi ij pęgami/ potym złými ij ískaradymi fłowy. OpecŻyw [127]; FalZioł V 32v; Bipartito sive Bipertito Dwoyáko/ dwoyákim obyczáyem. Mącz 281d, 24d; bo źwierzę látinowie zowá fera: bydlę zás dwoiáko/ iefli robotné zowá ié iumentum, [...] iefli ináko vżytné/ tedy ié zowá pecus vel armentum SienLek Vv; bo dziś v nas thák wiele iefł ítroiow/ [...] tho po Íłzpáníku/ po Brunfzwiíku/ po Váríku/ dwoiáko ítáro/ y nowo GórnDworz L6; CzechRozm 149v, 152, 152v, 153; Calep 130b, 131b; y iadał ízáránczą (álbo korzonki) (marg) Obiedwie rzeczy znáczy fłowo Greckie: y dwoiáko ie Doktorowie S, wyłóżyli. (–) LatHar 685, 165 marg, 514; NOVOKRZCZENCY dwoiáko grzełzą/ y krzcząc iuż okrczone/ y nie krzcząc nieokrczonych. WujNT Aaaaa2v; JanNKarKoch F4; SarnStat 1296.*

Zwrot: »dwojako bywać« (1): Fit bipartito, Dwoyáko bywa. Mącz 25b.

»dwojako rozumieć« [szyk zmienny] (5): a nieczyń ímiłowania nad wízytkimi ktorzy grzechy popełniaią. A nieczyń) Srogie fłowo ktore íie dwoiako rozumie, pirwízy wykład. Niedopuścił przez pomíty żadnego grzechu. wtory. Nieczyń ímiłowania WróbŻołt 55v; GrzegRóżn H4; GrzegŚm 62; CzechRozm 118v; CzechEp 156.

b. *W funkcji liczebnika wielokrotnego; podwójnie, dwukrotnie; dupliciter Mącz, Calep, Cn; duplum Calep; duplicato Cn (21) : Szweckie krolełtwo dwoiáko przewyżłíła Nordweyłkie/ ludem/ wielkością źiemie/ y pożytki BielKron 293v; Duplo, [...] pro duplicare, Dwoyáko czinię. Mącz 98a; Dupliciter, Dwoyáko/ Dwákroć, Sowito. Mącz 306a, 98a; y owízem dwoiáko matá być obá karaná/ pan Boiánowłki zá fwoy wyłtęp/ y zá to/ iż w. m. przywiodł ktemu ábyś zgrzełzył: á w. m. zálię/ y zá fwoy grzech/ y zá to iżeś zá tym ízedł/ ktory błádził. GórnDworz E4; y owízem czći mu dwoiáko przymnożył. SkarŻyw 171; Calep 344b, [345]a.*

Przysłowie:bibl. Leop Apoc 18/6; Oddaycież iey/ iáko y oná wam oddawáłá: á w dwoy nałob dwoiáko [duplicate duplicia] oddaycie iey wedle vczynkow iey: W kubku ktorym nálewáłá/ nálewaycie iey w dwoy nałob. WujNT Apoc 18/6.

Zwrot: bibl. »nagrodzić, oddać, (za)płacić dwojako; nagrodzenie dwojako« [szyk zmienny] (2 : 3: 2; 2): tedy dwoiáko dlóg zmárłego płácić powinien. GroicPorz ee4v; teź [bywają karani] wedle Práwá Bożego w Stárym Zakonie nágradzenim rzeczy kráđżionej dwoiáko/ [...] y íiedmioráko GroicPorz kk, kk; BibRadz Ier 16/18; iefli żywo v niego záłtániefł/ coć vkradł/ dwoiákoć niech odda BiałKat 61; BudBib Eccli 20/10; SkarŻyw 172; WujNT Apoc 18/6; iż iáko wiele ktory Mytnik od ízlácty álbo Duchownych ofób/ ktorzy fą wolni od Mytá/ Cłá wyćiśnie/ niech im ono dwoiáko zápláci [duplum solvat JanPrzyw 43] SarnStat 943.

Wyrażenie: »dwojako więcej« [szyk 1 : 1] (2): PatKaz III 114; áby ten czás był względem zakonu poštánowión: iż iáko męźátki máią dzieíeć lat: oné [...] które w klałtorzéch zámknioné/

y wychowáné ták rychło o rzeczach fwych wiadomości mieć nie mogą/ dwoiáko więcéy [*duplum JanStat* 214] czás miály. *SarnStat* 209.

W przeni (1) :

Wyrażenie: »miecz dwojako zaostrzony« (1): ieliby kościół przeciw nieprzyiacielom [...] walczyć miał: tedy nie czym infzym/ iedno mieczem duchownym/ oboygá przymierza dwoyáko záostrzonym/ [...] ktorymby wízytko pobił. *CzechEp* 98.

Synonim: **b.** *dwakroć, dwojcy, dwojnasob, sowito.*

Cf **DWOISTO**

ZZie